

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва

Л.В. Терняк, С.В. Шерстюк

Затверджено радою факультету
менеджменту і економіки
(протокол №2 від 28 серпня 2019р.)

ТРУДОВЕ ПРАВО

Практикум

Для здобувачів третього (освітньо – наукового) рівня
вищої освіти денної та заочної форми навчання
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «Менеджмент»

УДК 349.2
ББК 67.9 (4УКР)305
Т 63

Рецензенти: Ю.Л. Філімонов, канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємства Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва
Н.І. Сатохіна, канд. юрид. наук, асистент кафедри філософії Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

Тереняк Лілія Володимирівна, Шерстюк Світлана Валеріївна

Т 63 Трудове право: практикум Л.В. Тереняк, С.В. Шерстюк Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва – Х.: ХНАУ, 2019. – 49с.

Розроблено з урахуванням нового законодавства України, змін і доповнень до чинного трудового законодавства, нових підходів у регулюванні трудових відносин. Наведено програму дисципліни, практичні завдання і задачі, список рекомендованої літератури.

Для здобувачів денної та заочної форми навчання галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

УДК 349.2
ББК 67.9 (4УКР)305

© Тереняк Л.В., Шерстюк С.В., 2019
© Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, 2019

ПЕРЕДМОВА

Трудове право України є однією з провідних галузей у системі права нашої держави, а з усіх форм діяльності людини трудова діяльність є найбільш важливою, оскільки в процесі реалізації здатності до праці забезпечується добробут кожної людини. Студенти, що вивчають трудове право України, мають нагальну потребу в навчальному посібнику, який допоможе їм орієнтуватися в проблемах регулювання трудових відносин, інститутах і нормах вітчизняного трудового законодавства.

В основі вивчення курсу трудового права України лежать програма та плани семінарських (практичних) занять, які визначають коло питань, обов'язковими для засвоєння є навчальні і спеціальна література, нормативні акти. Однак слід враховувати, що навчальні матеріали не можуть детально відобразити чинну систему нормативних актів, яка перебуває у постійному розвитку, тому необхідно постійно стежити за розвитком і оновленням трудового законодавства.

Вивчення трудового права України рекомендовано почати з ознайомлення з програмою курсу, засвоєння матеріалу цього практикуму, а також опрацювання рекомендованої літератури, перелік якої подано наприкінці посібника. Наявні контрольні запитання і теоретичні колоквиуми до кожного семінарського (практичного) заняття доцільно використати для самоконтролю. Поряд з теоретичним вивченням курсу «Трудове право» передбачено закріплення матеріалу шляхом розв'язання задач, побудованих на прикладах із життя, із судової і прокурорської практики. Саме при розв'язанні таких задач студент набуває навиків застосування до певних фактичних обставин норм чинного законодавства.

Практикум створено з метою:

- допомогти студентам детально розібратися в основних питаннях навчального курсу, вивчення яких викликає найбільші труднощі;
- вказати на деякі типові помилки у відповідях на запитання;
- звернути увагу на зміни у чинному законодавстві.

1. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ТРУДОВЕ ПРАВО»

Тема 1. Предмет, метод і система трудового права

- а) поняття трудового права як самостійної галузі права;
- б) предмет трудового права;
- в) особливості методу правового регулювання трудових відносин;
- г) функції трудового права в сучасних умовах; відмежування трудового права від суміжних галузей права (цивільного, адміністративного права, права соціального забезпечення);
- д) система трудового права і система трудового законодавства.

Тема 2. Основні принципи трудового права

- а) поняття і значення основних принципів трудового права;
- б) принципи, що визначають застосування умов праці;
- в) принципи, що визначають охорону трудових прав працівників;
- г) зміст основних принципів трудового права.

Тема 3. Джерела трудового права

- а) поняття, класифікація та види джерел трудового права;
- б) загальна характеристика найважливіших джерел трудового права. Конституція України як основне джерело трудового права;
- в) Кодекс законів про працю України. Закони, що регулюють трудові відносини;
- г) підзаконні акти як джерела трудового права. Акти соціального партнерства;
- д) значення роз'яснень пленуму Верховного Суду України;
- е) єдність і диференціація в трудовому праві. Загальне і соціальне законодавство про працю. Дія нормативних актів у часі, просторі та за категоріями працівників.

Тема 4. Трудові правовідносини та їх суб'єкти

- а) поняття і класифікація суб'єктів трудового права;
- б) правовий статус суб'єктів, його види і зміст;
- в) громадяни (працівники) як суб'єкти трудового права;
- г) підприємства, установи, організації і фізичні особи як суб'єкти трудового права;
- д) власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган як суб'єкт трудового права;

- е) адміністрація державних і комунальних підприємств як суб'єкт трудового права;
- є) трудовий колектив як суб'єкт трудового права;
- ж) профспілки як суб'єкти трудового права.

Тема 5. Колективний договір

- а) поняття колективного договору. Сторони колективного договору. Сфера укладання колективного договору;
- б) порядок укладання та зміст колективного договору. Взаємні права та обов'язки сторін щодо врегулювання виробничих, трудових, соціально-економічних відносин;
- в) колективні переговори. Порядок вирішення розбіжностей, що виникають під час ведення колективних переговорів. Строк чинності колективного договору;
- г) реалізація колективного договору і контроль за його виконанням. Відповідальність за порушення колективного договору.

Тема 6. Трудовий договір

- а) поняття трудового договору;
- б) порядок укладання трудового договору;
- в) форма трудового договору;
- г) строки трудового договору;
- д) контракт як особливий вид трудового договору. Сумісництво та суміщення робіт і професій;
- е) випробування при прийнятті на роботу. Строки і результати випробування. Випадки, коли випробування при прийнятті на роботу не встановлюються. Правові наслідки випробування;
- є) поняття про переведення на іншу роботу. Постійні і тимчасові переведення. Умови та порядок переведення на іншу роботу. Поняття переміщення і його відмінність від переведення.
- ж) класифікація підстав припинення трудового договору.

Тема 7. Робочий час і час відпочинку

- а) поняття робочого часу і його тривалість;
- б) поняття робочого тижня і його види;
- в) початок і закінчення роботи. Ненормований режим праці. Поняття надурочних робіт. Обмеження надурочних робіт і заборона залучення до них окремих категорій працівників.
- г) поняття і види часу відпочинку;